

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO IN OKOLJE

Ukrepi kmetijske politike v letu 2014

Tadeja Kvas Majer

Direktorat za kmetijstvo
Ministrstvo za kmetijstvo in okolje

November, 2013

Vsebina

- 1. Analiza ukrepov 2013**
- 2. Aktivnosti za 2014**
- 3. Ukrepi kmetijske politike 2014**
- 4. Ostale aktivnosti v 2014**
- 5. Pomembna zakonodaja**
- 6. Aktivnosti s področja neposrednih plačil in PRP 2015**
- 7. Vloga KSS**

Analiza ukrepov 2013

Neposredna plačila 2013

Na razpolago 144 MIO EUR, 100 % EU sredstva.

Preliminarni podatki o stanju vlog za subvencijsko leto 2013

Št. KMG s prijavljenimi PP	57.529
Skupno št. upravičenih ha	416.441 ha
Vrednost prijavljenih PP	134.411.180 €
Št. KMG za ERG	20.454
Št. KMG za mleko	1.965

- škoda po suši v 2012: **5,6 mio €**
- zavarovanja za 2012: **5,4 mio €**

Predplačila 2013

- Vsa KMG, ki imajo v kolobarju najmanj 35% koruze (za zrnje ali za silažo) ali krompirja ali vrtnin na prostem
  - Od 16. novembra dalje
  - Minimalno izplačilo 200 €
  - **6.150** upravičencem izplačana predplačila (upravičenih je bilo 67 KMG več)
  - Izplačano je **9.667.478,79 €**
-
- Izplačila 2013 za vino: **5.041.000 €** EU sredstev in **418.731€** nacionalnih

Analiza ukrepov 2013

PRP 2007 - 2013

- Do 15. oktobra 2013 smo upravičencem izplačali 75 % razpoložljivih sredstev programa, kar znaša 883,5 mio EUR.

	Razpoložljiva sredstva (EU + Slo)	Izplačila do 15.10.2013
Os	2007–2013	(%)
Os 1	416,476,378	66.84
Os 2	574,440,943	86.52
Os 3	136,308,025	57.42
Os 4 – LEADER	33,760,006	58.17
Tehnična pomoč	17,230,224	58.74
SKUPAJ	1,178,215,576	<u>74.98</u>

- V letošnjem letu bo predvidoma izplačanih še 72 mio EUR od tega 44 mio za OMD.

Uredba o podpori za spodbujanje tržnega združevanja primarnih proizvajalcev kmetijskih proizvodov

- **odobrenih je bilo 8 vlog:**
  - **2x pitani prašiči:** VOA d.o.o, Ihan in Kmetijska Zadruga Radgona, z.o.o.
  - **1x zelenjava:** KZ Krka, z.o.o.
  - **5x ekološki proizvodi:** Društvo Skupina proizvajalcev ekološkega sadja, KZ Šaleška dolina, Društvo Skupina – DEŽ, Vila Natura, d.o.o., Eko zadruga, z.o.o.
- upravičencu pripada **40.000€ letno oz. 120.000€/3 leta**
- za področje **sadja in hmelja ni prišla nobena vloga**
- do sedaj (konec oktobra) izplačano **187.630,14 €**

Aktivnosti v 2014

- **Določitev modela neposrednih plačil** (prve aktivnosti konec 2013, potrditev na Vladi RS junij 2014)
- Uradna **predložitev PRP** na Komisijo EU (junij 2014)
- Izvajanje ukrepa **Dobrobit živali – prašičereja**
- **Prehranske verige** (žitna, zelenjavna, mlečna)
- Priprava **systemske spremembe na področju melioracij**
- Boljša prilagojenost na **podnebne spremembe**
- Nadaljevanje dela na **kratkih oskrbnih verigah** - Oskrba s hrano v javnih zavodih (JN, reg. konference , določitev indikatorjev za spremljanje ciljev)
- Izboljšava **strokovnih nalog** v rastlinski proizvodnji
- **Žlahtnjenje** (250.000€ - vzpostavitev sistema financiranja žlahtnjenja)
- **Dopolnilne dejavnosti**
- **Zakoni** (Zkmet, ZKZ, Zvin, Zas)
- Izvedba **kampanje NP 2014** in **razpis za mlade prevzemnike**

Ukrepi kmetijske politike 2014

Neposredna plačila 2014

Na razpolago 139 MIO EUR, vrednost PP se sorazmerno zniža

Sistem v osnovi enak kot do sedaj – prehodno leto

- Shema enotnega plačila (regionalno plačilo in dodatki) - **125 mio EUR**
- Podpora za ohranitev živinoreje na kmetijskih gospodarstvih - **5,6 mio EUR**

Proizvodno vezana plačila

- Ekstenzivna reja ženskih govedi - **6,4 mio EUR**
- Dodatno plačilo za mleko za gorska višinska in strme kmetije - **1,9 mio EUR**

Nosilci KMG, vključno z nosilci KMG – planina in KMG – skupni pašnik, morajo **od 26. februarja do 6. maja 2014** pri agenciji vložiti zbirno vlogo

Navzkrižna skladnost

- Sistem ostaja enak
- Standardi so prilagojeni nacionalni zakonodaji (nitratna uredba – uskladitev z zamikom zaradi tekočega izvajanja SKP, uredba o biološko razgradljivih odpadkih ...)
- Prilagoditev EU tranzicijski uredbi (ne vpliva na obveznosti KMG)

KSS strokovno svetuje nosilcem pri izpolnjevanju zakonsko določenih obveznosti in pomaga pri izpolnjevanju zbirnih vlog.

Ukrepi kmetijske politike 2014

PRP 2007-2013 v letu 2014

- **Javni razpisi:**
  - **december 2013** – ukrep 121 Naložbe na kmetijska gospodarstva (NOVI IZZIVI: mali namakalni sistemi in mreže proti toči);
  - **februar 2014** – ukrep 112 Pomoč mladim prevzemnikom kmetij.
- **Nadaljevanje izvajanja ukrepov osi 2 (OMD in KOP).**

➤ **Obveznost izvajanja KOP se lahko podaljša za eno leto:**

- tistim, ki so v 2012 podaljšali za dve leti;
- tistim, ki se jim v 2013 zaključi petletna obveznost.

➤ **Podaljša se lahko le celotna obveznost.**

➤ **Možni novi vstopi pri podukrepih:**

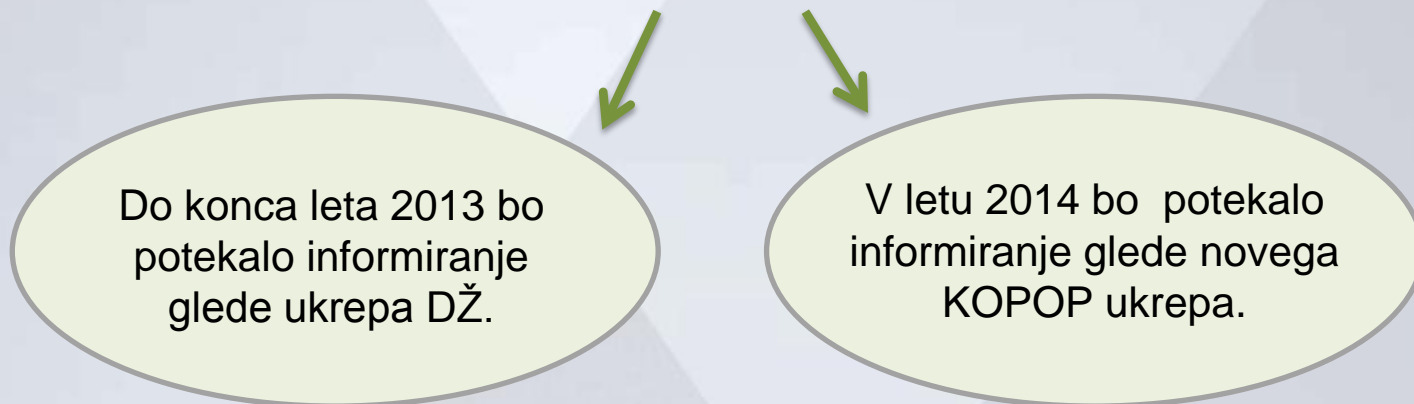
- Ekološko kmetovanje
- Neprezimni posevki
- Travniški sadovnjaki
- Strmi vinogradi
- Reja avtohtonih in tradicionalnih pasem
- Ohranjanje ekstenzivnih kraških pašnikov
- Ohranjanje posebnih traviščnih habitatov
- Ohranjanje traviščnih habitatov metuljev
- Ohranjanje steljnikov
- Ohranjanje habitatov ptic na območji N2000

Ukrepi kmetijske politike 2014

PRP 2014-2020 v letu 2014

- V začetku leta 2014 začnemo z izvajanjem ukrepa **Dobrobit živali (DŽ) – prašiči**.
- Začnemo tudi z izvajanjem ukrepov **15. in 16. člena - usposabljanje in individualno svetovanje**. V začetni fazi samo za namen izvajanja ukrepa DŽ in KOPOP.

- Začenjamo s pripravo pravnih podlag za izvajanje ukrepa **LEADER**, da bodo LAS lahko čimprej začeli s pripravo svojih Lokalnih razvojnih strategij.
- Ostalih **javnih razpisov iz naslova PRP 2014-2020 ne bomo izvajali pred uradno potrditvijo** programa s strani EK – predvidoma september 2014.

Aktivnosti na področju namakanja v letu 2014 in vzdrževanje HMS

- Nadaljevanje vodenja centralne in regionalnih delovnih skupin za namakanje
- Aktivna podpora uvedbi novih velikih namakalnih sistemov na območju Podravja
- Izvedba javnega razpisa za male namakalne sisteme (odprtje javnega razpisa predvideno za december 2013)
- Priprava strategije za razvoj namakanja do leta 2020
- Priprava dokumentov za izvajanje PRP 2014-2020
- Vzdrževanje HMS

Zavarovanje kmetijske pridelave

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO IN OKOLJE

- Pri **posevkih, nasadih in plodovih** je mogoče uveljavljati sofinanciranje zavarovalnih premij pred nevarnostjo toče, požara, udara strele, spomladanske pozebe, zmrzali ali slane, če ta povzroči spomladansko pozebo, poplave in viharje.
- Sofinanciranje zavarovalne premije pri posevkih, nasadih in plodovih se bo **znižalo iz 50 % na 40 % obračunane zavarovalne premije**, obračunava se najmanj 15 % odbitna franšiza, višina sofinanciranja je določena z zavarovalno vsoto.
- Pri **živalih in vodnih živali v ribogojnih objektih** gre za tveganje, ki se nanašajo na poginom zaradi bolezni.
- Višina sofinanciranja zavarovalne premije pri živalih se obračunava pri vseh kategorijah živali v višini **30 %** obračunane zavarovalne premije.
- V pripravi je sprememba uredbe, ki se nanaša predvsem na **znižanje višine sofinanciranja pri nasadih posevkih in plodovih**.
  - Za ta ukrep je v letu 2014 namenjenih 4.576.689,38 €.
- **JSKS: svetovanje KMG** v zvezi z ukrepi ob naravnih nesrečah ter preventivnih ukrepih za zmanjševanje tveganj

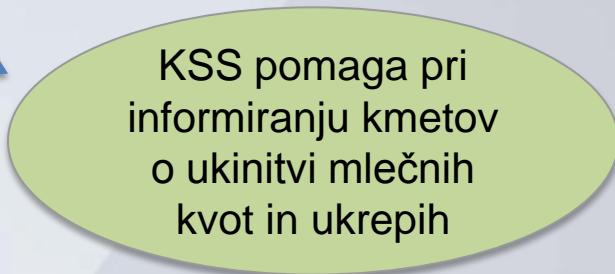
Prilagoditev ob ukinitvi mlečnih kvot

1. Zavezujoča pogodbeno razmerja v sektorju mleko

- V skladu z EU zakonodajo lahko DČ na svojem ozemlju predpiše **zavezujoča pogodbeno razmerja** v sektorju mleko,
- **s 1.1.2015** bo potrebno za odkup mleka v Sloveniji v celotni verigi (proizvajalec mleka-odkupovalec mleka-mlekarna), skleniti **zavezujoče pogodbe**,
- Slovenija bo predpisala tudi **minimalno trajanje pogodb** med odkupovalcem in proizvajalcem mleka.

2. OP v sektorju mleko

- Proizvajalci mleka se **lahko združijo v OP**,
- Osnovna funkcija OP v sektorju mleko je **pogajanje OP v imenu proizvajalcev mleka** za boljše odkupne pogoje pri dobavi surovega mleka,
- v skladu z EU zakonodajo lahko **združijo v OP do 33% nacionalne proizvedene količine mleka**. S to določbo naj bi bile moči v verigi enakomerneje porazdeljene,
- OP bo v Sloveniji predvidoma lahko ustanovilo **min. 20 proizvajalcev mleka** ki proizvaja **najmanj 2.000 ton mleka** (lahko bodo še spremembe v št. proizvajalcev in količini mleka pomembno pa je, da bosta morala biti izpolnjena oba kriterija).

KSS pomaga pri informiranju kmetov o ukinitvi mlečnih kvot in ukrepih

Ukrepi v sektorju vina

- Nadaljujejo se dosedanja ukrepi na podlagi Uredbe o ureditvi trga z vinom:
  - Podpora za **prestrukturiranje** vinogradov (EU)
  - Podpora za **promocijo vina** na tretjih trgih (EU)
  - Podpora za **sejemske in promocijske** dejavnosti na ciljnih trgih (*de minimis*)
- **Višina sredstev v 2014:** 5.045.000€ EU sredstev + 557.891€ nacionalnih sredstev.
- Pomembna **vloga KSS pri prestrukturiranju**

Dopolnilne dejavnosti na kmetijah

Zakon o kmetijstvu

- Sprememba definicije dopolnilne dejavnosti:

Dopolnilna dejavnost na kmetiji je dejavnost kmetije, ki omogoča boljšo rabo njenih proizvodnih zmogljivosti in delovnih moči članov kmetije, z namenom pridobivanja dodatnega dohodka na kmetiji.

- **Letni dohodek** kmetije **se bo računal na kmetijo** in ne več na člane kmetije.
- **Evidenca dopolnilnih dejavnosti** na kmetiji se **uskladi in veže na RKG**; ne bo več samostojna evidenca.

Uredba o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji

- Vezava na **osnovno kmetijsko dejavnost** (bolj izpostavljen pogoj → lastne surovine!), dokupuje lahko na drugih kmetijah, v trgovini pa samo omejene surovine in sestavine in seznama, ki bo priloga.
- **Velikost kmetije se določi na podlagi GERK-ov**; površine v lasti oziroma zakupu niso več pogoj.
- Če ima nekdo registriran **s.p. ali d.o.o.**, **za isto vrsto dejavnosti ne more registrirati tudi dopolnilne dejavnosti** na kmetiji.
- Če nekdo prodaja pridelke in izdelke okoliških kmetij preko dopolnilne dejavnosti, mora tudi **lastne istovrstne pridelke in izdelke prodajati preko dopolnilne dejavnosti**.
- **Obvezno bo vodenje evidenc** in se bo na ta način zagotavljala sledljivost izvora posamezne surovine.
- Dejavnosti se uskladi z **Standardno klasifikacijo dejavnosti**.

Šolske sheme

Sadje:

- finančna pomoč EU in RS **za nabavo svežega sadja in zelenjave** v šolah
- **povečanje porabe sadja in zelenjave pri otrocih**
- poudarja **pomen lokalnih dobaviteljev**
- **KGSZ spodbuja kmete k sodelovanju**
- **KSS uspešno sodeluje pri izvajanju obveznih spremljevalnih dejavnosti:**
posveti za šole, ogledi na kmetijah, individualna predavanja/delavnice za osnovne šole.
- 417 OŠ -> 895.700 €

Mleko:

- Ukrep SKP, s katerim se sofinancira **mleko ali ustrezen mlečni proizvod v šolski prehrani** (vrtci, OŠ, SŠ)
- približati **uživanje in pomen mleka in kakovostnih mlečnih izdelkih**
- izobraževalne ustanove lahko **vstopijo v shemo kadarkoli** med šolskim letom
- Nabor mlečnih izdelkov je bil predpisan z **nacionalno uredbo** v skladu z **smernicami zdrave prehrane** za izobraževalne ustanove
- Slovenija zavzema za **spremembo sheme** in sicer **kot je izvajanje sheme šolsko sadje**
- 6 šol -> cca. 5000€

Zakon o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov - ZPKŽP

ZPKŽP določa:

- Dve vrsti promocije:
  - **Generična promocija** - MKO je začelo z izvajanjem generične promocije v drugi polovici leta 2013, ki se bo nadaljevala tudi v letu 2014
  - **Promocija shem kakovosti** – predlagana je NOVA shema „**Preverjena kakovost**“. Sektorji pripravljajo specifikacije za novo shemo.
- Financiranje promocije in obvezen prispevek za promocijo po posameznih sektorjih:
  - Promocija se **financira iz proračuna RS in namenskih sredstev zbranih na podlagi ZPKŽP** (prispevki) – (k zbranim sredstvom od prispevkov **MKO doda 100% vrednost zbranih sredstev** od prispevkov).
  - Prispevek **plača pridelovalec in kupec** (predelovalec, itd.)
  - **Višino prispevka predlaga sektorski odbor** do MAX vrednosti določene v ZPKŽP.

Zakon o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov - ZPKŽP

Trenutno stanje...

- Za izvajanje sektorskih promocij je MKO vzpostavil **ново shemo „Preverjena kakovost“** v predlogu sprememb ZKme.
- V pripravi je osnutek **Pravilnika o postopkih zaščite za shemo „Preverjena kakovost“** – osnutek bo v obravnavi takoj po sprejetju sprememb ZKme.
- Teče postopek sprejemanja **novega zaščitnega znaka za shemo „Preverjena kakovost“** – Javni natečaj je objavljen.
- **SPECIFIKACIJE** - Sektorski odbori so v fazi usklajevanja **kriterijev glede pridelave , predelave ali kakovostnih parametrov** in glede **porekla osnovne surovine** (sektorja za mleko in sadje sta v tej fazi najboljše usklajena)
- MKO bo konec **novembra in v decembru izvedel delavnice** za vse sektorske odbore glede implementacije ZPKŽP (prva delavnica bo 28.11.2013). Namen delavnice je predstaviti sistem zaščite po novi shemi kakovosti ter potrebne postopke za začetek izvajanja ZPKŽP.

Področje registra kmetijskih gospodarstev

V predlogu spremembe ZKme: veljavno v 2015

- **uvedba nove osnovne enote identifikacijskega sistema za zemljišča – BLOK**
  - Določen bo kot strnjena površina kmetijskih zemljišč, ki so v kmetijski rabi enega kmetijskega gospodarstva ne glede na vrsto dejanske rabe. V blok se združijo vsi soležni GERK-i istega kmetijskega gospodarstva. GERK-I še vedno predstavljajo osnovo za prijavo zemljišč - **prijava s strani kmetov ostaja nespremenjena.**
- **nova definicija kmetije in nosilca kmetije**
  - Definicija kmetije se približa družinski kmetiji. Člani kmetije so definirani kot sorodniki nosilca (razlog ukinitvev gospodinjestev).
- **uvede se nova vrsta rabe zemljišč - pašnik**
  - Pašnik naj bi vključeval tudi površine, ki niso čisto travinje. Za določitev upravičenih površin se uvede redukcijski koeficient, ki se izračuna avtomatsko na podlagi podatka iz evidence dejanske rabe

Zakonodaja

1. **Zakon o kmetijstvu** (uveljavitev: junij 2014)

- Lažje izvajanje ukrepov kmetijske politike
- Preprečevanje nelojalne konkurence, sive ekonomije in dela na črno
- Vzpostavitev varuha odnosov v verigi preskrbe s hrano

2. **Zakon o vinu** (uveljavitev: januar 2014)

- povečanje deleža prijave pridelka vina in omejevanje nelojalne konkurence registrirani pridelavi vina
- omejitev točenja neustekleničenega vina v gostinskih obratih

Dodatne pristojnosti nadzora nad prometom z vinom v gostinskih obratih vinarški inšpekciji

Pristojnost nadzora nad sporočanjem podatkov v register pridelovalcev grozdja in vina ter odrejanja ukrepov upravnim enotam

3. **Zakon o kmetijskih zemljiščih** (uveljavitev: julij 2014)

- določitev kvot trajno varovanih kmetijskih zemljišč na nivoju posamezne občine
- Opredelitev načina določitve območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč
- Opredelitev dopustnosti načrtovanja na kmetijskih zemljiščih brez spremembe namembnosti in s spremembo namembnosti kmetijskih zemljišč
- Ponovno omogočiti načrtovanje kmetijskih objektov z OPPN

Strategija za izvajanje resolucije 2014-2020

1. Namen je opredelitev **ključnih ukrepov in aktivnosti**, ki bodo omogočile **uresničitev ciljev, kateri so bili definirani z Resolucijo 'Zagotovimo.si hrano za jutri'**:
  - a) Zagotavljanje prehranske varnosti
  - b) Povečevanje konkurenčne sposobnosti
  - c) Trajnostna raba proizvodnih potencialov
  - d) Zagotavljanje skladnega in socialno vzdržnega razvoja podeželja
2. Ocenjujemo, da vključuje nabor vseh ukrepov in aktivnosti **za razvoj slovenskega kmetijstva in živilstva**
3. Priprava strategije je potekala v sodelovanju s številnimi strokovnjaki za posamezna področja
4. Strateški cilji in programske usmeritve so **podlaga za umeščanje kmetijske politike pri razvojnem strateškem načrtovanju RS** v obdobju do leta 2020
5. Sprejme Vlada RS (**predvidoma januarja 2014**)

Čebelarstvo

Ukrepi na področju čebelarstva:

- Evropska komisija je 12.8.2013 potrdila nov program ukrepov na področju čebelarstva za obdobje 2014-2016, ki je podlaga za sprejem **Uredbe o izvajanju programa ukrepov na področju čebelarstva v obdobju 2014-2016.**
- Višina sredstev za **programsko leto 2014 znaša 720.114 €**
- **Državni zbor RS bo v letu 2014 sprejel tudi Resolucijo o zaščiti kranjske čebele**, katere glavna cilja sta ohraniti pasemsko čistost kranjske čebele in ohraniti enakomerno in zadostno poseljenost čebeljih družin po vsej Sloveniji.

Nova ureditev na področju neposrednih plačil od 2015 do 2020

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO IN OKOLJE

- Na nivoju EU se je zaključila razprava na nivoju krovnih uredb, **objavljene bodo decembra/januarja.**
- Na Komisiji pa poteka oblikovanje **izvedbenih/delegiranih aktov** (predvidoma spomladi 2014)

Potrebne odločitve

- Nova delitev PP (vsa zemljišča, tudi vinogradi)
- Model osnovnega plačila (delna konvergenca, najmanjša redistribucija med sektorji)
- Mali kmetje (višina plačila 200 – 1.250)
- Zelena komponenta:
  - določitev občutljivih območij za trajne travnike (cca. 13.800 ha travniških GERK-ov?)
  - vrsta PEP (naknadni posevki ali travna ruša, rastline, ki uravnavajo dušik v tleh, praha, gozdni rob?)
- Mladi kmetje (skupen znesek izračuna glede na letni zahtevek?)
- Proizvodno vezane podpore (ERG, mleko, govedo, beljakovinske rastline?)

Vloga JSKS pri prehodu na novo shemo bo nepogrešljiva. Za večino KMG (manjše kmetije) bo več možnosti, zato bodo nosilci potrebovali relevantne informacije.

**Odločitev
MKO do
konca leta
2013**

Ukrepi PRP 2014-2020

Člen	Naziv ukrepa
15	Prenos znanja
16	Pomoč pri uporabi storitev svetovanja
17	Sheme kakovosti za kmetijske proizvode in živila
18	Naložbe v osnovna sredstva
20	Razvoj kmetij in podjetij
27	Naložbe v gozdarske tehnologije ter predelavo in mobilizacijo lesa
28	Ustanovitev skupin proizvajalcev
29	Kmetijsko-okoljsko-podnebni ukrep
30	Ekološko kmetovanje
32	Plačila območjem z naravnimi ali drugimi posebnimi omejitvami
34	Dobrobit živali
36	Sodelovanje
42–45	LEADER

Ukrepi so vsebinsko kompleksnejši od ukrepov v sedanjem programskem obdobju. Večina ukrepov se deli na podukrepe, ki so enakovredni današnjim ukrepom.

Vloga JSKS

JSKS je **pomemben člen za doseganje zastavljenih ciljev** kmetijske politike.

Ključne naloge:

- Tehnološko svetovanje
- Poudarek na službi za varstvo rastlin
- Povezovanje kmetov
- Namakanje
- Boljša prilagojenost na podnebne spremembe

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO IN OKOLJE

Hvala za pozornost!

kontakt:
gp.mko@gov.si